

POZIV ZA KANDIDIRANJE PRIMJERA DOBRIH PRAKSI
UKLJUČIVANJA JAVNOSTI U ODLUČIVANJE

Traže se najbolji modeli uključivanja javnosti u odlučivanje

Zbog prakse samo formalnog, onom zakonom propisanog odrađivanja javnih rasprava došlo je do dramatičnog gubitka povjerenja u javnu upravu kao i, općenito, u vladavinu prava. Tražimo pozitivne primjere uključivanja javnosti koje ćemo promicati kako bi potaknuli tijela javne uprave na promijene, kazala je Dušica Radojčić iz Zelene Istre

Udruga Zelena Istra objavila je poziv za izbor primjera najbolje prakse uključivanja javnosti u odlučivanje, a ovo se natjecanje provodi u sklopu EU projekta "Dijalogom s civilnim društvom do boljeg okoliša". Kako se objašnjava u pozivu, sudjelovanje javnosti u odlučivanju temeljni je element transparentnog i na građane usmjerenog javnog upravljanja. Ono je i oblik komunikacije između politike, javne uprave i građana, koji tako iskazuju interes za zajedničkim radom na ostvarivanju dobiti za zajednicu. Podrška građana omogućava i lakšu provedbu usvojenih odluka. Vrlo je važno da prilikom objave mogućnosti uključivanja u raspravu o prijedlogu neke odluke građani znaju i koji im je "manevarski prostor" dan, odnosno o čemu mogu a o čemu ne mogu odlučivati. Pri tome, naravno, građane treba uključivati u što ranijim fazama odlučivanja, kada su mnoge opcije otvorene i kada je mogućnost utjecaja na konačnu odluku veća. Jedino se na taj način može ostvariti smislenost cijelog postupka a javna uprava pridobiti povjerenje građana. No, u Hrvatskoj to često nije slučaj.

Zbog prakse samo formalnog, onom zakonom propisanog odrađivanja javnih rasprava došlo je do dramatičnog gubitka povjerenja u javnu upravu kao i, općenito, u vladavinu prava. Samo "pravo" sudjelovanje javnosti može osigurati djelovanje u javnom interesu odnosno izgradnju

izgubljenog povjerenja. Primjera dobre prakse, koji bi mogli motivirati tijela javne uprave na participativne modele odlučivanja, malo je, ističe Dušica Radojčić, predsjednica Zelene Istre i voditeljica projekta "Dijalogom s civilnim društvom do boljeg okoliša".

Ovo se natjecanje provodi u sklopu EU projekta "Dijalogom s civilnim društvom do boljeg okoliša"

Upravo da bi potaknuli tijela javne uprave da od formalnih prijedloga do djelotvornije metode uključivanja građana u odlučivanje, ovim projektom žele identificirati i predstaviti najbolje hrvatske prakse participativnog odlučivanja. U Zelenoj Istri se nadaju da će time potaknuti na razumijevanje razloga zbog kojih bi se, osim ideala demokracije,

vlasti trebale upuštati u te zahtjevne procese.

- Time, naravno, nećemo riješiti sve razloge koji su u nas doveli do tako niske kulture participativnog odlučivanja, poput korupcije ili pomanjkanja znanja i vještina u oblikovanju i vođenju participativnih procesa. No, držimo da u nekoj mjeri identificiranje i promocija najboljih praksi uključivanja javnosti odnosno rezultata i širih društvenih vrijednosti takvog načina odlučivanja ipak može stimulirati pozitivne promjene. Umjesto kritike zbog isključivanja građana iz procesa odlučivanja, tražimo pozitivne primjere koje ćemo promicati putem medija i drugih raspoloživih kanala, objašnjava Radojčić. Stoga pozivaju predstavnike tijela javne uprave i organizacije civilnog društva da kandidiraju svoje primjere dobre prakse. Razina odlučivanja pri tome može biti lokalna, regionalna ili nacionalna, a predmet odlučivanja propis, strategija, plan, postupak procjene utjecaja na okoliš,

odlučivanje o nekoj komunalnoj akciji i drugo.

Obrazac prijave nalazi se na <http://aarhus.zelena-istra.hr/node/165>. Ispunjeni obrazac potrebno je dostaviti na adresu ivan.divkovic@zelena-istra.hr. Rok za predaju prijava je 20. rujna 2014. Prijave se šalju isključivo elektroničkom poštom na navedenu adresu. Projektni tim će do 27. rujna 2014. procijeniti pristigle prijave, odabrati primjer najbolje prakse i o tome obavijestiti medije. Dodatne informacije mogu se dobiti na ducica.radojic@zelena-istra.hr ili 052/506 065. Za više informacija o projektu "Dijalogom s civilnim društvom do boljeg okoliša" vodi Zelena Istra u suradnji s partnerskim organizacijama Zelena akcija, Pan i ZEO Nobilis, te suradnicima - Ministarstvom zaštite okoliša i prirode i Državnom školom za javnu upravu.

M. JERIN

U PROTEKLIH 18 GODINA PROVOĐENJA PROGRAMA RAZMJENE MLADIH EUROPLJANA U ISTRI BORAVILO 112 SUDIONIKA

Ovog ljeta Istra ugostila petero mladih Europljana

Od 28. svibnja do 31. kolovoza u okviru programa razmjene mladih Eurodyssée Kathrin Pape (Njemačka) radila je u Nacionalnom parku Brijuni kao suradnik na podmorskoj stazi; Marion Murail (Francuska) u istoj je ustanovi fotodokumentirala arheološke nalaze; Iulia Anghene (Rumunjska) radila je s djecom u Dječjem domu Pula; Diogo Banganho (Portugal) bio je angažiran u Express agenciji kao foto reporter; Pierre-Luc Chéné (Francuska) sudjelovao je u radu Saveza udruga Rojca

Ove godine Istarska županija je u okviru programa razmjene mladih Eurodyssée ugostila petero mladih Europljana koji su u Puli boravili od 28. svibnja do 31. kolovoza. Do 27. lipnja pohađali su intenzivan tečaj hrvatskog jezika s profesoricom Suzanom Orlić, a od 30. lipnja do 31. kolovoza obavljali su stručnu praksu u raznim tvrtkama i institucijama u Istarskoj županiji.

Osim upoznavanja kulturnih i povijesnih znamenitosti Istarske županije sudionici programa imali su priliku upoznati i kontinentalni dio Hrvatske.

Tri županije

Od 16. do 18. lipnja 2014. sudionici programa su posjetili Varaždinsku županiju budući da se već šest godina za redom provodi uzajamna posjeta između

Varaždinske i Istarske županije u kojima trenutno borave sudionici programa. Osim sudionika programa iz Istre i Varaždina ove godine se pridružila i sudionica programa koja trenutno boravi u Karlovačkoj županiji. U Varaždinskoj županiji sudionici programa imali su priliku posjetiti Gradski muzej i Stari grad Varaždin, dvorac Trakošćan, te su se okušali u raftingu na rijeci Dravi u organizaciji rafting kluba Matis.

Nakon posjete Varaždinskoj županiji održao se uzvratni posjet od 2. do 4. srpnja gdje je Istarska županija šesti put bila domaćin posjete grupe mladih koji u okviru programa Eurodyssée trenutno borave u Hrvatskoj. Chiara Ronca iz talijanske regije Umbria, Melissa Mana-

Sudionici programa u Areni

li Chaibeddra iz francuske regije Rhône-Alpes i Alberto Nalda Alonso iz španjolske regije Valencia sudionici su programa u Varaždinskoj županiji, a ove godine nam se prvi put pridružila sudionica programa u Karlovačkoj županiji Ana Cristina Barreda

iz regije Valencia. Oni su se zajedno s petero Eurodyssée-aca koji borave u Istri družili nekoliko dana.

Posjetili i Karlovac

Bila je to prilika da upoznaju raznolikost i bogatstvo koje naša regija nudi, tako da su osim

Pule posjetili Rovinj, Limski zaljev, Rt Kamenjak, jamu Baredine i muzej kruha, vina i maslinovog ulja s degustacijom autohtonih istarskih proizvoda, Etnografski muzej Istre u Pazinu te doživjeti zip-line iznad Pazinske jame.

Osim upoznavanja pri-

rodnih i kulturnih bogatstva, te različitosti kontinentalne i jadranske Hrvatske, cilj ove već tradicionalne razmjene je druženje i povezivanje sudionika programa. Ovakav način suradnje i druženja, te razmjene iskustava između dviju županija predstavlja jedinstven način promovira-

U Europi boravilo 146 Istrana

Eurodyssée/Eurodyssée je međunarodni program razmjene mladih između regija članica Skupštine europskih regija (Assembly of European Regions - AER). Program mladim ljudima u dobi od 18 do 30 godina omogućava stjecanje profesionalnog iskustva na različitim područjima djelovanja. Osim profesionalnog usavršavanja mladima se omogućuje i učenje ili usavršavanje stranog jezika. Program traje od 3 do 6 mjeseci, a provodi se u 35 europskih regija koje su trenutno uključene u program. Ciljevi programa su pored navedenih i upoznavanje regije domaćina, prijateljski kontakti s ostalim sudionicima programa, stvaranje europske svijesti, međuregionalno povezivanje te omogućavanje bržeg i kvalitetnijeg zapošljavanja po povratku u svoju regiju. Istarska županija aktivno sudjeluje u međuregionalnom programu razmjene mladih Eurodyssée od 1996. godine. Od tada pa do ove godine u programu je iz Istarske županije sudjelovalo 146 kandidata, dok je u Istri boravilo 112 sudionika programa iz raznih europskih regija.

Ovogodišnji sudionici programa

Ovogodišnji sudionici programa su: Kathrin Pape (Baden-Württemberg, Njemačka) - Nacionalni Park Brijuni (suradnik na podmorskoj stazi); Marion Murail (Ile-de-France, Francuska) - Nacionalni Park Brijuni (fotodokumentiranje arheoloških nalaza); Iulia Anghene (Alba, Rumunjska) - Dječji dom Pula (socijalni radnik - aktivnosti s djecom); Diogo Banganho (Madeira, Portugal) - Express Agencija d.o.o. (foto reporter i fotograf); Pierre-Luc Chéné (Limousin, Francuska) Savez udruga Rojca (pomoćnik koordinatora Dnevnog boravka).

Osim posjete Varaždinskoj županiji sudionici programa su imali priliku posjetiti i Karlovačku županiju u kojoj boravi Ana Cristina Barreda.

Gordana Širol, koordinadora programa Eurodyssée u Istarskoj županiji

DOJMOVI SUDIONIKA

Važno iskustvo za buduće zaposlenje

Diogo Banganho (Madeira, Portugal):

Biti dio ovog programa bilo je za mene životno iskustvo. Imao sam mnogo mogućnosti za istraživanje različitih tema vezanih uz moj rad. Postigao sam određeni napredak, posebno u fotografiranju događaja kao što su konferencije za tisak, glazbeni koncerti i izložbe. Budući da sada imam više materijala za svoj portfelj, iskreno se nadam da će mi ovo iskustvo pružiti bolje uvjete u očima budućih poslodavaca. Pula je vrlo mali grad, ali je bogat prirodnim resursima kao što su zelene površine i prekrasne plaže. Imam puno zanimljivih događaja vezanih uz gastronomi-

Suzana Orlić i Patricija Bosich sa sudionicima programa

ju, glazbu, kazalište, povijest, sport... Drago mi je da sam kroz ovo iskustvo upoznao divne ljude. Nadam se da će

ovaj program i dalje davati mogućnosti za mlade ljude. U mom slučaju, stvarno je bilo komplicirano naći po-

sao u mojoj domovini. Iako imam obrazovanje, portfelj, iskustvo i nagrade, nažalost, situacija u Europi je daleko

od zlatnog doba. Danas se ne natječemo za posao, već za stjecanje profesionalnog iskustva obavljanjem stručne prakse od 3 do 6 mjeseci i onda počinjemo od nule.

Kathrin Pape (Baden-Württemberg, Njemačka): Tri je mjeseca prošlo vrlo brzo i ja sam tužna jer moram otići. Imali smo lijepo ljeto s tečajem jezika, staziranjem, izletima i upoznavanjem mnogih novih i različitih ljudi. Eurodyssée program je bio dobra prilika kako biste dobili uvid u drugo radno okruženje i upoznavanje različitih dnevnih rutina. U svakom slučaju, za mene je to bio izuzetan doživljaj, a i ljudi na poslu bili su jako dragi. Tri mjeseca je

idealno razdoblje, boravak nije bio prekratak niti predug, te je ravnoteža između učenja jezika i stručne prakse bila dobra. Moje mišljenje o Eurodyssée programu je pozitivno i ja bih ga preporučila svojim prijateljima. Provela sam odlično ljeto u Puli s mnogo dragih ljudi i željela bih se zahvaliti svima koji su učinili ovaj program uspješnim.

Pierre-Luc Chéné (Limousin, Francuska): Ovo iskustvo je za mene bilo stvarno odlično. Bojao sam se prije odlaska iz Francuske, jer nikad nisam živio više od mjesec dana u inozemstvu. Sada želim imati još duže iskustvo, posebno u Hrvatskoj ili Sloveniji. Uži-

vao sam boraveći u Puli i želio bih preporučiti mladim ljudima u Francuskoj da dođu odraditi stručnu praksu u Pulu u okviru programa Eurodyssée. Mislim da je to velika prilika, ali bit će još bolje kada bude bilo moguće ostati duže od tri mjeseca, kako bi se doista okušao život na hrvatski način i to ne samo ljeti kada je grad atraktivniji. Nadam se da će to uskoro biti moguće. Svidjelo mi se ovo iskustvo i ja sam zahvalan za ovu priliku.

Iulia Anghene (Alba, Rumunjska): Vrlo sam sretna i zahvalna što sam dobila ovu priliku za radno iskustvo i što sam bila dio ove zajednice. Nadam se da će mi

ovo iskustvo koristiti u budućnosti. Možda je ovo tek početak ili odskočna daska za nešto što će se dogoditi, jer imam osjećaj kao da nije gotovo, kao da još nisam sve doživjela, a možda u (skoro) budućnosti nađem priliku doći ponovno. Hvala vam! Marion Murail (Ile-de-France, Francuska): Ova tri mjeseca u Puli bila su za mene jako dobro iskustvo. Upoznala sam mnogo zanimljivih i dragih ljudi, naučila osnove hrvatskog jezika, usavršila svoje znanje engleskog jezika, te stekla iskustvo i praksu u fotografiji. Doista je zanimljivo otkriti drugačiju kulturu iznutra, živjeti ovdje i upoznavajući lokalne ljude, jezik i način života.

ENERGETSKA POLITIKA - DIREKTIVA EUROPSKE KOMISIJE SMANJUJE I NAŠE KUĆNE RAČUNE

Štedljivi hladnjaci, perilice i usisivači za održivi razvoj EU

- Europska unija započela je aktivne mjere štednje energije, u čemu će, dobrovoljno ili ne, sudjelovati svi njezini građani, poduzeća, javne vlasti i institucije. Postavljeni su veliki ciljevi - do 2020. godine energetska potrošnja treba smanjiti za 20 posto, a do 2030. godine za čak 30 posto. Naravno, smanjenje potrošnje energije ne smije utjecati na gospodarski i društveni razvoj, koji treba biti održiv, odnosno takav da ne ugrožava okoliš i životne uvjete.

Prve poduzete mjere u smanjenju potrošnje energije, očekivano, naišle su na čuđenje i podozrenje najšire javnosti. Riječ

Do 2020. uštedjet ćemo dvadeset posto energije • Usisivači, fenovi, kosilice - prve žrtve nove energetske politike • Štedljivi hladnjak i perilica - ušteda do 500 eura godišnje

je o zabrani proizvodnje i prodaje usisivača za prašinu - nakon 1. rujna izvan zakona su usisivači snažniji od 1600 wati - nakon čega slijedi ograničenje potrošne snage koju mogu imati sušila za kosu, kosilice, kuhala za vodu i razna bijela tehnika, pa čak i pametni

telefoni. Svi će ti uređaji morati imati i energetske certifikat. Dok se pojedinim kritičarima ograničenja na "kućnom frontu" čine bizarnima, zagovornici tih ideja smatraju kako su uštede i na tom polju goleme, te kako u izgradnji ekološke prihvatljive energetske budućnosti svi moramo sudjelovati.

U Europskoj komisiji razmišljaju o uštedama svih vrsta energije, od električne struje do prirodnog plina, uz promicanje sve obuhvatnijeg korištenja "ekološke" solarne energije i vjetroelektrana. Potrošačima se, naravno, jamče povoljniji računi. Važna je i povećana energetska sigurnost znatnim sma-

njenjem uvoza prirodnog plina.

Dosadašnje mjere štednje pokazuju kako je postavljeni cilj, smanjenje potrošnje energije za tri deset posto u slijedećih šesnaest godina, posve dohvatljiv. U novo izgrađenim zgradama upotrebljava se upola manje energije u odnosu na osamdesete godine prošlog stoljeća, dok industrija danas troši 19 posto manje energije nego 2001. godine. Emisije štetnih plinova, Co2, u atmosferu, smanjile bi se do 2030. godine za četrdeset posto.

Odlazeći europski povjerenik i potpredsjednik za energetiku Günther

H. Oettinger na slijedeći je način objasnio politiku EU: „Prijedlog je ambiciozan, ali i realističan. Strategijom energetske učinkovitosti dopunit će se okvir za energetiku i klimu za 2030. koji je predstavljen u siječnju 2014. Naš je cilj poslati prave signale tržištu i potaknuti daljnja ulaganja u tehnologije uštede energije u korist poduzeća, potrošača i okoliša."

Europska unija trenutno predviđa energetska uštedu od 18 do 19 posto do 2020. godine, ali se dogovoreni cilj od 20 posto može postići ako sve države članice EU-a u potpunosti provedu predviđeni i usuglašeni zakonodav-

ni okvir. Komisija nema namjeru predlagati nove mjere, već poziva države članice da pojačaju napore kako bi osigurale zajedničko postizanje cilja za 2020. godinu.

Statistika dosadašnjih ušteda dosta je obećavajuća, naglašava se u dokumentima Europske komisije. Efikasnijim uređajima koje svakodnevno koristimo, poput hladnjaka i perilica, potrošači na razini Unije godišnje uštede oko sto milijardi eura, odnosno u prosjeku 465 eura po kućanstvu.

D. GRAKALIĆ

nastavak na strani 2

TURISTIČKA ZAJEDNICA OPĆINE KRŠAN OD EUROPE OČEKUJE ZNAČAJNA SREDSTVA

Šetnicom od Plomina do Brestove

Stari grad Kršan

Plomin - stari grad kojega tek treba otkriti

Napisao i snimio
Mirjan RIMANIC

Turistička zajednica Općine Kršan u prvih šest mjeseci ove godine zabilježila je 6.088 noćenja, a to je 19 posto više nego lani. U istom razdoblju zabilježeno je 1.226 dolazaka, što je 32 posto više nego protekle godine.

Imaju plan

U srpnju su na području Kršana noćila 9.163 gosta, ili jedan posto više nego lanjskog srpnja, a do 20. kolovoza u ovom je kraju noćio 501 gost, što je za 12 posto više nego lani u istom razdoblju. Prema informacijama Patricie Zanketić, direktorice Ureda TZ Općine Kršan, Kršanština raspolaže s 695 ukupno ležaja, od toga 632 su smještena u domaćinstvima, a 63 u sklopu obrta ili poduzeća.

Međutim, turistička statistika ne daje pravu

Sustavno se radi na projektima obnove i revitalizacije starog grada Kršana i uređenju šetnice od Luke Plomin do Brestove. "Općina je među prvima u Hrvatskoj, uskladila strateške ciljeve i prioritete sa Strategijom Europa 2020., kako bi se projekti mogli financirati bespovratnim sredstvima iz europskih fondova", kaže Patricia Zanketić

sliku turizma u Kršanu. Zapravo, području općine Kršan, koje je često izletničko odredište, mnoge ovdašnje manifestacije posjećuju brojni gosti iz raznih krajeva Istre te drugih krajeva Hrvatske i inozemstva.

- TZ Općine Kršan prva je u Istri izradila Strateški marketinški plan razvoja turizma, kaže Zanketić. Tijekom izrade plana kao najveći nedostatak Kršanštine pojavio se nedostatak smještajnih kapaciteta, nejasna i neartikulirana vizija turističkog razvoja, neraznovrsna turistička ponuda i kratka turistička sezona. Izrađivači plana, tvrtka Communico iz Pule, izdvojila je kako se

Patricia Zanketić

Kršan treba koncentrirati na razvoj kamping turizma, zapravo kampove u privatnom smještaju, kaže Zanketić.

Ona je dodala kako

se ovdje radi o proizvodu koji čuva prostor jer nema velike izgrađenosti. Od turističkih atrakcija Zanketić izdvaja Festival samonikloga jestivog bilja

s refleksijom na gastronomiju, te centre za aroma terapiju i edukaciju o samoniklom jestivom bilju. Druga, doista zanimljiva atrakcija, doduše još u razvoju, je Svijet struje, koji će koristiti postojeće gabarite Termo elektrane Plomin I. Ondje se namjerava urediti multimedijski centra i muzej za studijske grupe učenika i studenata. Uz ovo Kršan želi razvijati nautički i lovni turizam, uz posebnu pozornost prema kinologiji.

Brojna događanja

Veliki broj posjetitelja u sam Kršan i okolna mjesta, uz već spomenuti festival samoniklog jestivog bilja, privlače manifestacija kao što su Sajam cvijeća, Krafifest, Dani istarskog zvončića, Ivanja, Kožljonski somonj, Ribarska fešta na Porte, Istarska romantična večer u Kršanu, Čepļonski somonj, Plominska bela nedjelja i Hubertfest, posvećen je lovu. Dakako, tu je uvijek bogat program Dana općine Kršan. Međutim kršanska turistička zajednica i Općina Kršan ne miruju, žele obogatiti turističku ponudu i produžiti turističku sezonu.

Stoga se sustavno radi na projektima obnove i revitalizacije starog grada Kršana i uređenju šetnice od Luke Plomin do Brestove. "Proces pripreme projekata započeo je izradom Strategije razvoja Općine Kršan 2014.-2020., pri čemu je Općina Kršan, među prvima u Hrvatskoj, uskladila strateške ciljeve i prioritete sa Strategijom Europa 2020., kako bi se projekti mogli financirati

bespovratnim sredstvima iz europskih fondova", kaže Zanketić.

Dodajući kako Općina Kršan i TZ Kršan intenzivno rade na pripremi ova dva projekta, kako bi ih se već početkom iduće godine moglo kandidirati na natječajima za korištenje sredstava EU fondova. Do sada su osmišljeni koncepti, definiran je veći dio projektnih aktivnosti, a u tijeku je priprema neophodne dokumentacije. Budući da su oba projekta usklađena sa strateškim smjernicama razvoja turizma Europske komisije i u funkciji su Strategije razvoja turizma RH od 2002. Zanketić za dovršetak projekta dokumentacije očekuje potporu Ministarstva turizma RH. Za sada, dodaje, ovi projekti imaju potporu Istarske županije i župana Valtera Flega, jer je za implementaciju ovako važnih i financijski zahtjevnih projekata nužna potpora regionalnih vlasti.

Uređenje obalne šetnice od Luke Plomin do Brestove i uređenje starog Kršana, osim Kršana obogatit će turističku ponudu Istre. Treba dodati da se, osim starog grada Kršana, na području Općine nalazi i jedinstven povijesni gradić Plomin, ali i ostaci drevnog kaštela Kožljak. Sve to čini potencijalno zanimljivim i prosperitetnim turističkim područjem, na kojem, svjesna je to i Zanketić, ima još mnogo posla, ali mogućnosti za razvoj turizma u čemu se, naravno uz potporu jedinice lokalne samouprave, očekuje intenzivnija privatna inicijativa koja bi u konačnici trebala doprinijeti poboljšanju kvalitete života i sprečavanje depopulacije ruralnih područja Kršanštine.